

Előterjesztés
a képviselő-testület 2024. május 30-án tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi átfogó értékeléséről

Előterjesztő: Tóth József polgármester

Előkészítő: dr. Sivák Anita jegyző
Gál Judit irodavezető
Tóth Árpádné intézményvezető
Peténé Molnár Éva igazgató
Csibi Lajos intézményvezető

Véleményezte: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság

Iktatószám: I/644-16/2024

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 94. § és 96. §-a meghatározza a települési önkormányzat gyermekvédelmi, gyermekjóléti feladatait, a helyi ellátórendszer kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos teendőit.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése minden év május 31-ig előírja a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés készítését. Jelen előterjesztés a 2023. évi helyzetértékelést, és a statisztikai adatokat tartalmazza. A beszámoló tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete határozza meg.

Polgár Város Önkormányzatának ellátási területe a település lakosságára terjed ki.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály

Állandó lakosság száma 2023. december 31. napján:	8112 fő
0-3 évesek száma:	427 fő
4-6 évesek száma:	286 fő
7-14 évesek száma:	670 fő
15-18 évesek száma:	322 fő
Gyermekek száma összesen:	1705 fő

Az állandó lakosság száma az előző évinél 3 fővel kevesebb, a gyermekek létszáma 20 fővel emelkedett a tavalyi évhez képest.

A 2023. évi októberi statisztikai adatok alapján az óvodába járó gyerekek száma 306 fő. A 2023/2024-es nevelési évben 20 főt írtak be a bölcsődébe, a felvett gyerekek száma 16 fő. Az általános iskolai tanuló létszám 363 fő, a József Attila Szakképző Iskola tanulói létszáma 114 fő.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A kedvezményre való jogosultság megállapításánál az egy főre jutó jövedelem nem haladhatja meg a szociális vetítési alap 165 % -át (47.025.- Ft). Amennyiben a szülő egyedülálló, vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, akkor az egy főre jutó jövedelem a szociális vetítési alap 180 %-a (51.300.-Ft).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 2023. évben 359 főnek állapítottunk meg, az előző évhez képest 49 fővel kevesebben voltak jogosultak az ellátásra. Az ügyfeleket minden esetben tájékoztatjuk a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének feltételeiről, és ha úgy látják, hogy nem lesznek jogosultak, kérelmüket nem nyújtják be. A tájékoztatás ellenére hét gyermek esetében született elutasító döntés, mivel a család jövedelmi viszonyai nem feleltek meg a jogszabályi feltételeknek. Hátrányos helyzetről 219 esetben, halmozottan hátrányos helyzetről 46 esetben készült döntés.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít (gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 6.000.- Ft/fő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetűek 6.500.-Ft/fő összegben.). 2023. augusztus hónapban 424 gyermek részére 2.712.500 forint összegben, 2023. november hónapban 355 gyermek részére 2.263.000 forint összegben folyósítottunk egyszeri pénzbeli támogatást.

A szünidei gyermekétkeztetés a Gyvt. 21/C. §-a alapján a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére állapítható meg. 2023. évben a szünidei étkeztetésben résztvevők száma átlagosan 173 fő volt, 58 napon keresztül, melynek költsége 4.005.485 forint volt. A konyhát üzemeltető Városgondnokság visszajelzése alapján megállapítható, hogy a jogosultak – nyilatkozatuk ellenére – nem mindegyike veszi igénybe a szünidei étkeztetést.

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódó adminisztráció, (évi négyszeri értesítése a szülőnek, az igénylőlapok benyújtásával kapcsolatos teendők, az ebédjegyek kiosztása) nagy feladatot rónak az irodára.

A gyermekvédelmi kedvezmény és halmozottan hátrányos és hátrányos helyzet megállapítása során sok esetben fordul hozzánk az oktatási intézmény igazolás kiadása érdekében, mivel a szülők nem kezelik kellő fontossággal a megállapító határozatot.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

Az önkormányzat ún. önként vállalt feladatként települési támogatásként, bérlettámogatásban részesíti a helyi rendelete alapján azokat a középiskolás gyermekeket, akik lakóhelyüktől távoli intézményben tanulnak. A bérlettámogatás a teljes összegre kiterjed, ez 2023. évben az önkormányzati költségvetésben 144.600.- Ft kiadást jelentett 5 fő esetében.

A felsőoktatásban résztvevők önkormányzati ösztöndíjrendszeréről szóló 33/2015. (IX.25.) rendeletben foglalt feltételeknek 2023. évben 12 fő felsőoktatási intézményben tanuló pályázó felelt meg. A támogatás mértéke 5.000,- Ft/hó, melyet 10 hónapon keresztül kapnak a támogatottak. 2023. évben az önkormányzat költségvetésében 625.000.- Ft kiadást jelentett a felsőoktatási intézményben tanulók támogatása.

A hatósági iroda munkatársai végzik a bírósági és egyéb társhatósági megkeresésekre a környezettanulmányt, amely gyermekelhelyezési, házasságfelbontás, gyermektartásdíj iránti perekben, gondozási díj megfizetése ügyekben a leggyakoribbak. A környezettanulmány tényleges elkészítésére felkérjük a család- és gyermekjóléti szolgálatot, melyre a gyermekvédelmi törvény lehetőséget biztosít. 2023. évben 14 alkalommal került sor környezettanulmány felvételére.

2020. január 1. napjától jegyzői hatáskörbe került a családvédelmi koordináció feladata, amely a családon belüli erőszak, valamint a távollattal kapcsolatban keletkezett ügyekben jelent hatósági feladatot. 2023. évben 7 eset került a jegyzői gyámhatóság elé.

Gyermekétkeztetés megoldásának módja, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Városgondnokság által üzemeltetett konyhákban az alábbi korosztályok részére történik közétkeztetés: bölcsődei étkeztetés 14 fő, óvodai étkeztetés 307 fő, általános iskolás 360 fő.

0-3 éves korosztály esetén napi 4x-i gyermekétkeztetést biztosít a Városgondnokság által üzemeltetett óvoda konyhája, 3-6 éves korosztály esetén napi 3x-i étkezésben részesülnek a gyermekek, általános iskolai tanulók alsó és felső tagozat esetén a napi 1-2, illetve 3 x-i étkezésben részesülnek a tanulók az igények szerint.

Az étkeztetés 1-8 évfolyam, valamint a gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolás tanulók esetén az általános iskola ebédlőjében történik.

Rászorultsági alapon gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család, gyermekére tekintettel 100 %-os támogatásban részesül. A nevelt gyermek szintén 100 %-os támogatásban részesül. A család egy főre jutó jövedelmének vizsgálata alapján (nettó minimálbér 130%-a) szintén 100 %-os támogatást kérhet a szülő. Három vagy több gyermekes család esetén az egy háztartásban élő eltartott gyermekek esetén kérhetik az 50 %-os támogatás megállapítását. Szakorvos által leigazolt tartósan beteg gyermek esetén a szakorvosi igazolás alapján szintén az 50 %-os támogatást kérheti a szülő. Étkezési kedvezményben részesülők száma: 544 fő.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról a Polgári Szociális Szolgáltató Központ szakmai beszámolója, a gyermekek napközbeni ellátásának módjáról a Napsugár Óvoda és Bölcsőde készített beszámolót az alábbiak szerint:

Polgári Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata

Bevezető:

Szolgálatunk az 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében illetve a 149/1997. (IX.10.) Kormányrendeletben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelően minden évben elkészíti éves szakmai tevékenységéről szóló átfogó értékelését.

A szolgálat személyi és tárgyi feltételei:

A család-és gyermekjóléti szolgálatok személyi és tárgyi feltételeinek irányszámain és a létszámminimum normáit a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV30.) NM. Rendelet 1. számú melléklete, a képesítési előírásokat ugyanezen jogszabály 2. számú melléklete határozza meg.

A szolgálat személyi feltételei megfeleltek a jogszabályi követelményeknek mind létszámában, mind szakképesítés tekintetében. Az év folyamán személyi változások történtek, de 2023-ban is az előző évekhez hasonlóan 4 fő családsegítő végezte feladatait a család-és gyermekjóléti szolgálatnál. Közülük 1 fő, mint szakmai vezető a szakmai irányítással kapcsolatos feladatokat is ellátta.

A fenntartó által elrendelt energiahatékonysági intézkedések alapján 2022. november 16. napjától a szolgálat az önkormányzat épületében, a Gazdasági Szolgáltató Ház emeletén kapott helyet. Az ügyfélfogadás két irodahelyiségben zajlik, ahol minden dolgozó munkavégzéséhez rendelkezésre áll internettel ellátott számítógép, íróasztal és irodánként egy-egy közös használatban lévő multifunkcionális nyomtató. A szolgálat 2 db saját használatú telefonnal és fax készülékkel rendelkezik. A kliensekkel kapcsolatos iratanyagokat kulccsal zárható szekrényben tároljuk.

Az épületrészben van egy tárgyaló, egy váróhelyiség és egy interjúszoba. Az utóbbi megléte lehetőséget biztosít a klienssel végzett egyéni esetkezelésre, segítő beszélgetésre. Az interjúszoba ezen túlmenően helyszínül szolgál a család-és gyermekjóléti központ által biztosított pszichológiai tanácsadások megvalósulásához, helyet biztosít a gyámhivatal vagy a bíróság által szabályozott kapcsolattartásokhoz, továbbá az élelmiszerosztással járó feladatok lebonyolítására.

2016. január 1. napjától a hajdúnánási Család-és Gyermekjóléti Központ eszményrendszere áll kapcsolatban a hatósági intézkedéssel érintett védelembe vett és szakellátott gyermekekkel és azok szüleivel. Az eszményrendszernek a tárgyalóban lett kialakítva egy irodarész, ahol biztosított számára is a zavartalan ügyfélfogadás.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkáját meghatározó jogszabályok:

Munkánkat alapvetően

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

(gyermekvédelmi törvény)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (szociális törvény)
- ezen törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek (15/1998. (IV.30.) NM. rendelet, 1/2000. (I. 7.) SZCSM. rendelet, 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet, 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet),
- valamint szakmai protokollok, útmutatók és ajánlások alapján végezzük.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szociális törvény szerinti feladatai:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- szociális segítőmunka; így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- kríziskezelés, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatás.

A család- és gyermekjóléti szolgálat gyermekvédelmi törvény szerinti feladatai:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás,
- támogatásokhoz való hozzájutás segítése
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása,
- valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer törvényben meghatározott tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,
- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni szociális alapszolgáltatások,

- egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését.

Ahogy ez a fenti felsorolásból kitűnik, munkánk rendkívül sokrétű és összetett.

A szolgálatnál vezetett nyilvántartások, dokumentációk:

A Szolgálat egészére vonatkozó, a működést biztosító és engedélyező okiratok (alapító okirat, SZMSZ, éves költségvetés, munkaköri leírások, szakmai program) példányai intézményünkben megtalálhatók. A család- és gyermekjóléti szolgálat beszámolóí, statisztikai, előterjesztések, szakmai anyagok, konferenciák, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak saját dolgozóink és a hozzánk érkező terepgyakornokok számára. A KSH minden év január 31. napjáig kér statisztikai adatokat a Szolgálat működéséről.

A napi munka során vezetett dokumentációk:

- Együttműködési megállapodás.
- Esetnapló családonként.
- Minden gondozott gyermekről vezetjük a jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszert (GYVR), melynek használatát 2021. második felétől tett kötelezővé a jogalkotó. Az informatikai rendszerbe a meglévő adatok átmentése, és feltöltése több lépcsőben történt. A GYVR célja, hogy biztosítsa a különböző gyermekvédelmi szolgáltatások, intézmények, valamint a hatóságok között a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével a kölcsönös tájékoztatást és az együttműködést, továbbá megjelölje az elvégzendő gondozási-nevelési feladatokat, és lehetővé tegye a gyermek sorsának alakításában részt vevő intézmények és hatóságok tevékenységének ellenőrzését.
- A családsegítők tapasztalataikról, családlátogatásaikról feljegyzéseket készítenek, valamint a GYVR rendszerben rögzítik a családgondozás során tapasztaltakat, és a családokkal kapcsolatos egyéb lényeges információkat.
- 2012. július 01-től a szolgálat számára kötelező a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ szám alapú nyilvántartása. A rendszer ügyfélkapus regisztrációval használható, web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők személyes adatait tartalmazza, szükséges napi szinten jelenteni az ellátottak és megjelentek létszámát.

A szolgáltatás célja:

Megelőzés (prevenció):

A prevenciós tevékenység rendkívül szerteágazó akár a megelőzni kívánt problémákat, akár a prevenció területeit, eszközeit, eljárásait nézzük. A prevenció általános célja a veszélyhelyzet megelőzése, a már kialakult veszélyhelyzet negatív hatásainak csökkentése, illetve a deviáns életút megelőzése. Azért, hogy a cél megvalósulhasson, a család- és gyermekjóléti szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, mellyel éves szinten megbeszéléseket tart intézményi szinten, illetve a családsegítő kollégák napi szinten kapcsolatot tartanak a

jelzőrendszeri tagokkal. Rendszeresen tartunk szakmaközi megbeszéléseket. A jelzőrendszer együttműködésének értékelése minden év február 28-ig, a jelzőrendszeri tagok részvételével megtörténik, az ott megfogalmazottak alapján egy éves jelzőrendszeri terv készül és az együttműködés javítására vonatkozó javaslatok alapján folytatjuk a közös munkát.

Szociális és mentálhigiénés problémák kezelése:

Ezek a gyűjtő problémák, amelyekkel a kliensek felkeresik a szolgálatunkat. Túlnyomó többségben a családon belüli kapcsolati, gyermeknevelési, életviteli, illetve elhanyagolással összefüggésben kell a családsegítő tevékenységet folytatni. A folyamat során lelki-mentális megerősítést is végeznek a munkatársak, valamint ha a probléma úgy kívánja, a központ pszichológusához irányítjuk a klienseket. Szükség esetén további problémáknak megfelelő ellátás igénybevételéhez segítjük a rászorulókat. A szociális és mentálhigiénés problémák élesen nem különíthetők el, általában több probléma jelentkezik egyidejűleg.

Krízishelyzet megszüntetése:

Akut krízisek, ahol azonnali beavatkozás, segítség szükséges, például a családi-kapcsolati krízisek, ahol a családsegítő mentálhigiénés tevékenysége, vagy a központban tevékenykedő pszichológus segítsége mindenképpen szükséges.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi tevékenységére vonatkozó adatok:

2016-tól létrejöttek a család-és gyermekjóléti szolgálatok valamint a család-és gyermekjóléti központok, mely szétválasztotta az alap-és szakellátással érintett gyermekekkel és családokkal kapcsolatos gondozási teendőket. A jogalkotó a klasszikus családsegítés feladatait (információnyújtás, kríziskezelés, ellátásokhoz való hozzájutás segítése, szociális segítő tevékenység, jelzőrendszer működtetése, általános információnyújtás) meghagyta a szolgálatoknál, a központok pedig hatósági tevékenységekhez kapcsolódó feladatokat végeznek (javaslattétel hatósági intézkedésre, esetmenedzselés, utógondozói munka stb.) és speciális szolgáltatásokat nyújtanak (pszichológus, jogi segítségnyújtás, kapcsolatügyelet, készenléti ügyelet, mediáció, családterápia). A szolgálatok - a feladatok megosztása után is - a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermekekkel és családjukkal kapcsolatban a család-és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában is közreműködnek. A hatáskörök megosztása ellenére a mai napig is előfordul, hogy az észlelő-és jelzőrendszeri tagok gyakran hozzánk fordulnak, illetve küldik a jelzéseket a hatósági döntéssel érintett gyermekek ügyében. Ilyen esetekben nekünk ezeket a jelzéseket továbbítanunk kell a Központ felé, mely időveszteséggel jár.

A táblázat a Család-és Gyermejjóléti Szolgálat gondozási tevékenységeit mutatja nem és kor szerinti bontásban (fő):

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	25-34 év	35-49 év	50-61 év	62 évesnél	Összes:	Család száma
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	5	10	22	11	2	4	8	1	-	63	
	Nő	8	12	15	12	12	18	24	3	-	104	
	Össz. (1):	13	22	37	23	14	22	32	4	-	167	63
	Ebből közp.érk.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	2	2	5	5	10	28	20	53	34	159	
	Nő	1	3	18	3	28	58	95	48	66	320	
	Össz. (2):	3	5	23	8	38	86	115	101	100	479	378
	ebből a gyermekvédelmi gond. keretébe tart. hat. inté. bevont személyek	3	2	14	7	1	4	3	1	-	35	9
	Ebből (2) egyszeri alkalom:	3	2	9	1	37	31	52	26	19	180	
Összesen (1+2 sor)		16	27	60	31	52	108	147	105	100	646	441

Az együttműködési megállapodással rendelkező, szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint:

Sorszám	Gazdasági aktivitás	Fő	Ebből nő/lány
1.	Foglalkoztatott	28	16
2.	Munkanélküli	18	13
3.	Inaktív	33	25
4.	<i>Ebből (3-ból) nyugdíjas</i>	-	-
5.	<i>Ebből (3-ból) 15 éves vagy idősebb tanuló</i>	21	9
6.	Eltartott 0-14 éves korú gyermek	88	50
Összesen		167	104

2023. évben összesen 646 fő vette igénybe a Szolgálat segítségét. 63 család részére biztosítottunk együttműködési megállapodás alapján szolgáltatást, mely 95 gyermeket és 72 felnőtt személyt érintett. Szolgálatunk hatósági intézkedéssel érintett 26 gyermek esetében 9 család vonatkozásában működött közre a Család-és gyermekjóléti Központ által meghatározott feladatok ellátásában.

Az alapellátásban történő gondozás 19 gyermeket és 12 családot érintően megszűnt az év folyamán a cselekvési tervekben meghatározott feladatok sikeres teljesülése révén.

A fenti táblázatokból kitűnik, ahogy a család-és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő, együttműködési megállapodással rendelkező családok legnagyobb arányban a gyermekek, illetve a 25-49 év közöttiek, akik jellemzően inaktívak és alacsony iskolai végzettséggel, kevés állandó jövedelemmel rendelkeznek, valamint gyermekgondozási ellátásban részesülnek.

A jelzőrendszeri tagoktól a szolgálathoz érkezett jelzések:

Jelzőrendszeri tagok	Jelzések száma 0-17 éves korú gyermeke	Jelzések száma nagykorú (18 éves vagy idősebb)
Egészségügyi szolgáltatók	19	-
-ebből védőnők	11	1
Köznevelési és szakképző intézmények	46	-
Rendőrség	8	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	16	-
Átmeneti szolgáltatást biztosítók	2	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	3	-
Allampolgár	4	-
Összesen	98	1

Az év folyamán összesen 99 probléma jelzés érkezett szolgálatunkhoz a jelzőrendszer tagjaitól, mely összesen 92 gyermeket érintett. Előfordult, hogy ugyanarról a gyermekről több alkalommal jött jelzés az év folyamán. A 0-18 éves korcsoportot vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is legmagasabb számban a 6-13 éves korosztályt érintették a jelzések. 2023. évben ez a korosztály a gondozásban lévő gyermekek 38,9%-át tette ki, mely 2022. évi értékhez képest emelkedést mutat. A legtöbb együttműködési megállapodással rendelkező felnőtt kliensünk a 35-49 év közöttiekből került ki, amely azzal is magyarázható, hogy többnyire ez az a korosztály, akik szülőként gyermekükről érkezett jelzés kapcsán kerülnek kapcsolatba szolgálatunkkal. A jelzőrendszer tagjai által kezdeményezett új alapellátásba vételre 2023. évben 36 gyermek esetében került sor. Önkéntes, a szülő által történő kapcsolatfelvétel 3 alkalommal történt, gyermek által kezdeményezett eset nem volt az elmúlt év folyamán. Nagykorúak vonatkozásában 1 főt érintően érkezett problémajelzés.

A 0-2 éves korosztály az ellátásba vettek 13,7%-át teszi ki, itt leginkább a szülő felelőtlensége miatt került sor gondozásba vételre. Elsősorban azért, mert nem tettek eleget maradéktalanul szülői kötelezettségeiknek, gondozási, nevelési feladataiknak (egészségügyi elhanyagolás, státuszvizsgálat, illetve védőoltás elmaradása). Többgyermekes családok esetén a probléma jellege miatt az alapellátást a családban nevelkedő valamennyi gyermek vonatkozásában kiterjesztjük.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint az együttműködési megállapodások alapján ellátott családok körében:

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (az elsődlegessel együtt) (db)
Életviteli	3	13
Családi-kapcsolati konfliktus	6	6
Családon belüli bántalmazás	-	1
Elhanyagolás	36	46
Ebből: (oktatási, nevelési)	29	29
Gyermeknevelési	6	10
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	3	16
Magatartászavar, teljesítményzavar	4	11
Fogyatékoság, retardáció	-	-
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	2	5
Szenvedélybetegség	1	2
Egészségi probléma	-	-
Foglalkoztatással kapcsolatos	-	-
Anyagi (lakhatással, megélhetéssel kapcsolatos)	2	8
Ügyintézésel kapcsolatos	-	-
Információkéréssel kapcsolatos	-	-
Egyéb	-	2
Összesen	63	124

Az alapellátás keretében történő családgondozás leggyakoribb okai (ezek az okok halmozottan fordulhatnak elő egy-egy család esetében): az igazolatlan és magas számú igazolt iskolai hiányzás, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, magatartászavar, teljesítményzavar, lelki-mentális problémák, szülők elhanyagoló magatartása (oktatási, nevelési), családi-kapcsolati konfliktus, gyermeknevelési problémák, következetlen nevelési módszerek alkalmazása, anyagi és lakhatási problémák, szenvedélybetegség.

A 2023-as év folyamán jellemzően sok jelzés érkezett a pedagógusoktól igazolatlan és magas számú igazolt hiányzások, illetve viselkedés és magatartásproblémával küzdő gyermekekről, mely helyzetek megoldásában kértek tőlünk segítséget. A 10 órát elérő vagy meghaladó igazolatlan hiányzások esetében – ha egyéb probléma nem áll fenn – a hatályos jogszabály szerint a szolgálat intézkedési tervet készít. Ha az igazolatlan hiányzások száma magasabb, eléri vagy meghaladja a 30 tanórát és más jellegű probléma is felmerült, akkor több területre kiterjedő cselekvési terv alapján történik a család gondozása (A 30 tanórát elérő hiányzás esetén az oktatási intézmény rendőrségi feljelentést is tesz a törvényes képviselő ellen.) Az 50 tanórát elérő vagy meghaladó hiányzásoknál kötelező a védelembe vétel elrendelése, mely esetben a szülőnek és a gyermeknek nem együttműködési megállapodás, hanem a gyámhivatal határozata alapján kötelező az együttműködés a Központ esztmenedzserével.

A magas számú igazolt hiányzásokra a szolgáltatnak nincs igazán ráhatása, minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét a következményekre, és javasoljuk a gyermekek kivizsgálását, illetve megfelelő immunizálását a szülők részére.

A viselkedési, magatartási, beilleszkedési problémával küzdő gyermekek kezelése egyéni vagy csoportos formában megvalósított speciális módszereket, technikákat és erre a célra kiképzett szakembert igényelne, attól függően, hogy mi áll a probléma hátterében (pl. érzelemszabályozási probléma, hangulati zavar, szorongás, depresszió stb.). Szolgáltatunk ilyen speciálisan kiképzett kollégával nem rendelkezik, de ez a fajta végzettség nem is előírás számunkra. 2023. október végéig a hajdúnánási Család-és Gyermejkölési Központ biztosított pszichológiai tanácsadást a Polgár településen élő, alapellátásban gondozott gyermekek részére, heti egy alkalommal 4 órában. (Ez a szolgáltatás a kolléga nyugdíjazása miatt 2024.év februárjáig szünetelt.)

2023. november hónaptól az iskola is rendelkezik saját pszichológussal. Több gyermek lett irányítva a Pedagógiai Szakszolgálathoz (mind az iskola részéről, mind a szülők kezdeményezésére a szolgálat közreműködésével) annak feltárása céljából, hogy mi állhat a viselkedési és magatartási problémák hátterében. Volt, akinél igazolódott beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, így a gyermekek számára előírtak az állapotuknak megfelelő és szükséges 2-3 fős csoportokban történő fejlesztést, melyet iskolai keretek között kell biztosítani az érintett kiskorúak számára.

Néhány gyermeket gyermekpszichiátriai vizsgálatra delegáltunk, ahová a szülők el is vitték őket. Egy esetben egyéni tanrend lett javasolva, egy másik gyermek esetében gyógyszert írtak fel, de a többi esetben nem került feltárásra pszichés jellegű zavar. A szolgáltatunknál alapellátásban gondozott gyermekek rendszeresen részt vesznek egyéni esetkezeléseken. Legtöbbjük a négy szemközti helyzetekben másképpen viselkedik, mint az osztályközösségben, így nem tapasztalunk kiemelkedően problémás viselkedést, tiszteletudóak és látszólag megfogadják a nyújtott tanácsokat, folyamatosan a helyes és konfliktuskerülő magatartást, a közösségi élet normáinak betartását erősítjük bennük. Fentiek tekintetében nem látszik a tényleges és hatékony megoldás az iskolai viselkedési és magatartási problémák megoldására.

Problémaként jelen van még az idő előtti, fiatakorúként történő gyermekvállalás, illetve az át nem gondolt családtervezés is, mely esetekben egy újabb gyermek érkezése a családba nem könnyíti meg a szülők helyzetét, a régebb óta fennálló konfliktusos párkapcsolatát, csak tovább bonyolítja azokat.

Fentiekén túlmenően jelen van a szülők életviteléből adódó veszélyeztetettség, melyhez szorosan kapcsolódik a gyermekek nevelésének elhanyagolása, a számonkérés, az ellenőrzés és a következmények nélküli, megengedő szülői attitűd.

A családi konfliktusok hátterében gyakran a szülő mentális problémája, kezeletlen szenvedélybetegsége, a család diszfunkcionális működése húzódik meg. A családi-kapcsolati konfliktusoknál a szülők részéről ritkán tapasztaljuk az egyéni felelősségvállalást, sokkal inkább a háritás és hibáztatás jellemzi a segített szülőket.

Továbbra is előfordul a szülő gyermek közötti konfliktus (elsősorban a kamaszkorban jellemző), melynek során a szülők megoldási módszerei a gyermekben még nagyobb ellenállást váltanak ki.

Az egyénekkal és családokkal végzett szociális segítő tevékenység során nagy szerepet kap a tanácsadás, a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási és egyéb ellátások igénylésének lehetőségéről, továbbá a helyben elérhető ellátások fajtáiról az igénybevétel módjáról, feltételeiről való információnyújtás, kérelmek megírása, ügyintézésben segítségnyújtás önéletrajz írása, telefonálási lehetőség biztosítása különböző szolgáltatók irányába. Ők az egyszeri, illetve néhány alkalommal megjelent kliensek, akikkel nincs együttműködési megállapodásunk, számuk összesen 165 fő volt.

Azokban az esetekben, ahol a probléma jellegéből adódóan az önkéntes együttműködéstől eredmény nem volt várható, illetőleg a gondozás során a cselekvési tervben meghatározott feladatokat nem teljesítették a szülők és a gyermekek, szükségessé vált a Család-és Gyermekjóléti Központ felé továbbítani az ügyeket a gyermekek érdekében. A védelembé vételi, illetve egyéb gyermekvédelmi intézkedések kezdeményezése előtt esetkonferenciát tartunk, mely a szakemberek és a családtagok bevonásával történik. A tavalyi év során 6 esetkonferencia megtartására került sor, melynek eredményeképpen 5 esetben, 12 gyermeket érintően történt javaslattétel védelembé vételre, 1 esetben pedig 2 gyermeket érintően családba fogadásra. Családból történő kiemelés a tavalyi év során nem kezdeményeztünk.

A család-és gyermekjóléti szolgálat 2023. évi szakmai tevékenységeinek számát tekintve jelentős eltérés nem történt az előző évhez képest. A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek számát az alábbi táblázat mutatja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének száma (halmozott adat):

Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma (halmozott)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás		188	73
Tanácsadás		495	86
Segítő beszélgetés		693	118
Ügyintézéshez segítségnyújtás		582	339
Családlátogatás		1162	219
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáférés	pénzbeli	95	85
	természetbeni	11	11
Közvetítés	másik szolg.-hoz	-	-
	család-és gyermekjóléti központhoz	-	-
Esetmegbeszélés		10	19
Esetkonferencia		6	20
Esetkonzultáció		24	31
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		16	22
Adományközvetítés		78	452

A családsegítő munkatársak munkaidejük egy részében terepen dolgoznak, a családokat otthonaikban keresik fel. Fontos a bizalmi légkör kialakítása a hatékony munka érdekében. A családtagok otthonukban, saját személyes szférájukban könnyebben megnyílnak. A rendszeres látogatás tapasztalatai sok információt hordoznak a családdal érintkező szakemberek számára. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai minden esetben, amikor jelzés érkezik (pl. súlyos veszélyeztetés gyanúja, krízis helyzet, környezettanulmány készítése) személyesen keresték fel a családokat.

Családlátogatás 1162 esetben történt a kliensek otthonában. Ezek alkalmával többnyire a beérkező jelzések alapján az új eseteknél a kapcsolatfelvétel, a környezettanulmányok elkészítése, az alapellátás keretében gondozott családoknak készített cselekvési tervekben vállaltak ellenőrzése, segítő beszélgetések, tanácsadások, információnyújtás történt, illetve szükség esetén vagy felkérés alapján javaslatot a további gondozási formára.

A gyermekek és a családok érdekében a szolgálat együttműködésre törekszik a gyermekvédelemben érintettek képviselőivel. A hatékonyabb esetkezelés érdekében 10 esetmegbeszélést, 24 esetkonzultációt tartottunk. A védelembé vételi kezdeményezés, illetve egyéb gyermekvédelmi intézkedések javaslata előtt esetkonferenciát kell tartanunk, mely a szakemberek és az érintett családok bevonásával történik. A tavalyi év során 6 esetkonferencia megtartására került sor, 12 kiskorú ügyében. Ezek közül 5 esetkonferencia védelembé vételi javaslattal zárult, 1 esetben családba fogadási kérelem született, családból történő kiemelésre nem tett a szolgálat javaslatot. Az esetkonferenciák pozitív tapasztalata, hogy az esetek többségében az érintett családok és meghívott szakemberek is megjelennek a megbeszéléseken, ezáltal mindenki számára megfelelő megoldások születnek, s a gyermekek vérszerinti családjukban nevelkedhetnek továbbra is.

Szolgálatunkat az önkormányzat felkérte a bíróság (gyermekelhelyezés, gyermektartásdíj megállapítása iránti perek), valamint a gyámhivatal (gondozási díj megállapítása illetve felülvizsgálata iránti eljárásban) által küldött megkeresések teljesítésére, így 16 alkalommal működöttünk közre környezettanulmány elkészítésében.

Az anyagi nehézségek esetén az információnyújtáson, ügyintézésben való segítségnyújtáson túl adománygyűjtés és adományközvetítés feladatokat is ellát család-és gyermekjóléti szolgálat.

A tavalyi évben szolgálatunk több magánszemélytől kapott felnőtt-és gyermek ruházatot és játékadományt, melyeket személyesen szállítottunk ki a rászoruló családok számára, összesen 12 alkalommal, mely 10 családot érintett.

Szolgálatunk 2023. év májusától szerződött partnere a Magyar Élelmiszerbank Egyesületnek. Megkeresésükre vállaltuk a napi szintű élelmiszermentést a helyi Penny Market üzletéből, melyek a rászoruló családokhoz kerülnek. A folyamat lényege, hogy minden reggel átveszi a szolgálat munkatársa az üzletől az előző napról megmaradt pékárut, a kicsit sérült, de még fogyasztásra alkalmas zöldségeket és gyümölcsöket, valamint a közeli lejáratos tej-és hústerméket napi szinten, előre nem meghatározott mennyiségben és összetételben.

A szolgálatnál ezeket a termékeket a részesülő családtagok számának függvényében szétsomagoljuk (egy fő max. 5 kg élelmiszert kaphat), telefonon értesítjük az érintetteket, akik megjelennek a szolgálatnál, átveszik az élelmiszert. Szerződési kötelezettségünk, hogy az átvett élelmiszert aznap ki kell osztani. Minden héten, egy internetes felületen jelentést nyújtunk az Egyesületnek az üzlettől átvett élelmiszer mennyiségéről és a részesültek számáról, havonta egy alkalommal pedig a kapott bizonylatokat és az átvételi nyomtatványokat postai úton is meg kell megküldetünk. Az Élelmiszerbank tájékoztatása szerint 2023. május 3-tól 2023. december 21-ig összesen 3505 kg élelmiszert vettünk át és osztottunk ki a látóköriünkben lévő rászorulóknak összesen 4.399.803.- Ft értékben, mely fejenkénti bontásban 54.998.- Ft támogatást jelentett az érintett háztartások számára.

2023-ban a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal átfogó szakmai vizsgálatot végzett a szolgálatnál, melynek során különösebb hiányosságot, hibát nem tárt fel, „megállapítható volt, hogy a gyermekek, családok iratanyaga könnyen kezelhető, átlátható, rendezett...a szakmai munka magas színvonalon folyik mindkét engedélyesnél, a dokumentumokat pontosan vezetik, a jogszabályváltozásokat nyomon követik.”

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás hatékonysága nagyban függ a családok együttműködési készségétől. A családok egy része nem veszi komolyan a gyermekekkel kapcsolatos problémákat, az vállalt feladatokat nem tartják be, olykor több hónap is eltelik, mire sikerül megfelelő együttműködést kialakítani. Ez az együttműködési nehézség, az üres ígéretek, a másokban való hibakeresés, a hátrítás nagyban hátráltatja a hatékonyságot. A munkánk eredményességét az is nagymértékben befolyásolja, hogy miként működik a jelzőrendszer, milyen a kapcsolat a tagok között, hiszen a tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a szolgálat munkáját azzal, hogy az időben jelzett problémákat eredményesebben lehessen kezelni. Elmondható, hogy szolgálatunk a jelzőrendszer minden tagjával (védőnők, házi orvosok, óvoda, iskola, rendőrség, jegyző, pártfogó stb.) jó és szoros együttműködésben tud dolgozni. A tanoda nem tartozik a jelzőrendszer tagjai közé, de velük is szoros együttműködésben állunk. A tanoda szolgáltatásait a helyi sajátosságokra és a gyermekek egyéni szükségleteire építve, a szülők bevonásával, a gyermek nevelési-oktatási intézményével, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a helyben elérhető egyéb, az érintett korosztály számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjával együttműködve nyújtja.

Az éves gyermekvédelmi tanácskozáshoz benyújtott írásos beszámolókból kitűnik, hogy veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelmi feladatokat ellátók együttműködéséről pozitívan nyilatkoztak, ezt a jó gyakorlatot továbbra is fenntartani, erősíteni szükséges. A tapasztalt és kezelt problémák, nehézségek alapján a jövőre vonatkozó javaslatok és célok között továbbra is kiemelt helyen szerepel a jelzőrendszer tagjainak együttműködésével az iskolai igazolatlan hiányzások, a magatartásbeli problémák, valamint a szülői elhanyagolás visszaszorítása. Különösen fontos nagy hangsúlyt fektetni a gyermeknevelési, életvezetési technikák szülők számára való megtanítására.

A 2024-es évre vonatkozóan is célkitűzés:

- az indokolatlan igazolt és az igazolatlan hiányzások számának további csökkentése az iskolába járó gyermekeknél,
- a jelzőrendszer tagjai között kialakított szoros partneri kapcsolatok fenntartása és további mélyítése, rendszeres személyes találkozások és telefonos konzultációk mentén,
- felvilágosító, prevenciós előadások szervezése az egyes szakterületeken.

Napsugár Óvoda és Bölcsőde

Törvényi háttér

1991. évi LXIV. törvény a gyermeki jogokról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Általános gyermekvédelem

- A gyermek születését megelőző gyermekvédelem
- A gyermek pszichés gondozásának ellátása
- A gyermeknevelés, az iskoláztatás és az otthonteremtés anyagi feltételeinek biztosítása
- Prevenció, bűnmegelőzés
- Gyermeki jogok biztosítása

A 2023. évi októberi statisztikai adatok alapján az óvodába járó gyerekek száma: 306 fő

Az óvodai létszám a gyermekvédelmi mutatók alapján

Gyermek besorolása	3 – 4 éves	5 -6 éves	7- éves	Összesen
Hátrányos helyzetű	25	21	2	48
Halmazottan hátrányos helyzetű	3	8	-	11
Veszélyeztetett	9	15	-	24
Összesen	37	44	2	83

Az intézmény célja:

„A prevenció, a gyerekek fejlődését hátrányosan befolyásoló körülmények feltárása, a hátrányos helyzet csökkentése, és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel” (Pedagógiai program)

Feladata:

Az intézményi nevelés elsődleges feladata a prevenció, megelőzés. Az óvodába, bölcsődébe érkező gyermekek szociális és mentális körülményeit fel kell mérnünk és nyomon kell

követnünk. A gyermekvédelmi esetek során környezettanulmány végzése szükséges, melyet az óvodapedagógusok, gondozónők készítenek el, folyamatos figyelemmel kísérés mellett. Megfigyelési rendszer, jelzőrendszer kialakításával kívánjuk elérni, hogy a hátrányt okozó körülmények ne váljanak veszélyeztetettségi tényezőkké, óvodai kereteken belül megadjunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez. Szükség esetén jelzéssel élünk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Gyámhivatal szakemberei felé.

Kiemelt feladat volt a 2023-2024-es nevelési évben

- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, a feladatok koordinálása, nyilvántartások vezetése
- a gyermekek figyelemmel követése, a károsító körülmények kiszűrése, korai felismerése, azok megszüntetése,
- problémás családok hatékonyabb „látogatása”,
- a szülőkkel való hatékony együttműködési formák keresése, jól bevált hagyományok ápolása (családlátogatások, szülői beszoktatás, rendhagyó szülői értekezletek, egészségügyi programok, családi és - nyílt napok, ünnepek).

Ebben a segítő és feltáró munkában szorosan együtt kell működnie a gyermekvédelmi felelősnek a csoportban dolgozó óvodapedagógusokkal. Az intézmény jó kapcsolatot ápol a helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, illetve a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási Tagintézményének szakembereivel. A kölcsönös információáramlás, a problémajelzésekre való rövid időn belüli reakció növelte a közös munka hatékonyságát.

A hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének záloga, a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai élet. Tudatos pedagógiai munkával a hátrányok csökkenthetők. Szeretetteljes légkörben, egyéni bánásmóddal, egyénre szabott fejlesztésekkel a megfelelő szakember segítségével, a szülőkkel együttműködve az esélyegyenlőség biztosítható.

A gyermekek egészségvédelme és a károsodások kiszűrése és megelőzése céljából, a gyermekorvos, védőnők évenként végzik a gyermekek szűrését.

Viszonylag kevés gyermekvédelmi intézkedést kellett megtenni, hiszen a problémákat az óvodai csoportokon belül tudták megoldani a pedagógusok.

A felmerült problémák okai

- óvodából való távolmaradás
- a gyermek elhanyagoltsága
- fejtetvesség
- óvodába szükséges eszközök hiányossága (benti cipő, tornafelszerelés)

Az óvoda gyermekvédelmi és jelzőrendszeri tevékenysége

Tevékenység	Tevékenység száma
Szülői konzultáció	5
Családlátogatás (problémák esetén)	4
Esetmegbeszélés (óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős)	-
Konzultáció külső szakemberrel	6 (pszichológus, védőnő)
Konzultáció gyermekjóléti szolgálat munkatársaival	-
Esetkonferencia	-
Jelzés a gyermekjóléti szolgálat felé	-
Jelzés a gyámhivatal felé	-

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde intézményi képviselte minden év márciusában részt vesz a Család -és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett gyermekvédelmi tanácskozáson, melyre előzetesen írásos beszámolót nyújt be az óvoda gyermekvédelmi felelőse.

Az intézményben folyó gyermekvédelmi munkát minden nevelési év végén értékeli a gyermekvédelmi felelős, s beszámol róla a nevelési évet záró értekezleten.

Bölcsőde

Általános feltételek

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998./IV.30./NM rendelet határozza meg.

A működés rendjét a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai; Módszertani levél (NRSZH, 2012.), az intézmény saját Szakmai programja szabályozza. A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek – szociális vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A 2023/2024-es nevelési évben 20 főt írtak be a bölcsődébe, a felvett gyerekek száma 16 fő. Az előző nevelési évből 10 gyermek maradt a bölcsődei csoportban.

Négy gyermek szülője visszavonta jelentkezését, nem tart igényt a bölcsődei férőhelyre.

A 2023/2024-es nevelési évben a felvételi könyvben szereplő gyermekek száma éppen ebből a rendszerből adódóan jelenleg 26 fő.

Az évközben 2. életévüket betöltött gyermekeknek is tud az intézmény férőhelyet biztosítani, mivel a korábbi bölcsődések óvoda éretté válásuk után - bölcsődei gondozónői beszoktatással - átmennek valamelyik óvodai csoportba. Így a bölcsődei férőhely kihasználtsága maximális, hiszen, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét -a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható a bölcsődei csoportban.” 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet)

Gyermekek jogának védelme

A bölcsődei szolgáltatások biztosítása során tilos hátrányos megkülönböztetés. Az ellátást igénybe vevőt illeti a személyes adatainak védelme, joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.

A bölcsőde különös figyelmet fordít a gyermeki, szülői jogok érvényesülésére, tájékoztatással, érdekképviseléssel. A gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei ellátásban részesülők jogainak és érdekeinek érvényesítését elősegítő Érdekképviselési Fórum működik a bölcsődében. Az Érdekképviselési Fórum tagjainak, valamint a Gyermekjogi képviselőnek neve és elérhetősége a bölcsőde öltözőjében elhelyezett hirdető táblán olvasható.

Gyermekvédelmi adatok

A jelenleg beíratott gyermekek között egy gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű nincs jelenleg a csoportban.

A bölcsődébe járó gyermekek szülei közül 11 családból mindketten munkavállalók. Három szülő egyedül neveli a gyermekét, ők dolgoznak. Három gyermek három vagy több gyermekes családból vannak a bölcsődében, így ők mentesülnek a gondozási díj fizetése alól.

A bölcsődei beszoktatás minden esetben családlátogatással kezdődik, ahol lehetőség van a gyermek családban elfoglalt helyének, lakáskörülményeinek megfigyelésére. A szülőkkel napi kapcsolatban vannak a kisgyermeknevelők. A gyermekek érkezésekor és távozásakor lehetőségük van a problémák megbeszélésére. A szülőkkel már a beszoktatás ideje alatt jó kapcsolatot sikerült kiépíteni a kisgyermeknevelőknek, tanácsaikat elfogadják, kikérik véleményüket. A megtartott szülői értekezleten szinte teljes létszámban vettek részt. Ezek az értekezletek általában egy közvetlen hangulatú beszélgető körré alakultak át, ahol a szülők elmondták tapasztalataikat, s a felmerülő problémákra közösen kerestek megoldásokat a nevelőkkel, tanácsot kérhettek akár egymástól is.

Minden gyermeknek saját kisgyermeknevelője van, akihez a csoportba járók közül 7 gyermek szorosabban kötődik. Ő szoktatja be a gyermeket a közösségbe, ő az a személy, aki az anyától részletes tájékoztatást kap a gyermek, otthoni szokásairól, a vele kapcsolatos fontosabb teendőkről. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, babusgatja, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos, s figyelemmel kíséri és segíti a fejlődését a bölcsődei tartózkodása végéig. Ez a rendszer még nagyobb lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra és az esetleges problémák észlelésére feltárására.

A bölcsődét heti rendszerességgel látogatja a gyermekorvos, aki szükség esetén megvizsgálja a gyermekeket és tanácsokkal látja el a szülőket. Rendszeres a kapcsolattartás a védőnőkkel is. Szükség esetén (gyermek veszélyeztetettsége) az intézmény felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálattal.

Ebben az évben nem volt olyan eset, amikor a gyermek veszélyeztetettsége esetén intézkedés történt volna.

3. Felügyeleti szervek által tett ellenőrzések megállapításainak bemutatása

2023. évben ellenőrzés nem történt.

4. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Önkormányzatunk a fenntartásában működő, gyermekvédelmi gondoskodást nyújtó intézmények törvényes, szakszerű működését a jövőben is biztosítja, finanszírozási lehetőségeinek mértékéig. Nagyon fontos lenne, hogy a problémákkal küzdő családok, olyan élethelyzetbe kerüljenek, ami segít kiemelni őket a hátrányt okozó körülményből, hogy megszűnjön az az állapot, amely a gyermekek testi, lelki és érzelmi fejlődését gátolja.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a helyi önkormányzat, a jegyzői gyámhatóság, a család- és gyermekjóléti szolgálat a hatósági és szolgáltatási feladatait hatékonyan, a lakosság érdekeit szem előtt tartva, a jogszabályoknak megfelelően ellátta 2023. évben.

Kiemelten fontos a prevenciós tevékenység a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, fiatalok és családjaik számára. Minden egyes gyermek, illetve öt nevelő család problémája komplex gondolkodást igényel. Törekedni kell ennek a kapcsolatnak az életben tartására, az ügyintézők közötti személyes, helyismereten alapuló információ áramoltatására, hogy szakembereinkkel továbbra is megfelelő színvonalon tudjuk biztosítani a családok szükségleteihez igazodó gyermekvédelmi munkát.

5. Bűnmegelőzési Program

Településünkön a bűnmegelőzés érdekében összehangoltan végzi munkáját a Közbiztonsági Fórum, melynek tagjai a rendőrség, a mezőri szolgálat, a polgárőrség, a közterület-felügyelő és a településőrök. Összesen 43 db térfelügyelő kamera segíti a preventív munkát. Az önkormányzat által életre hívott Közbiztonsági Fórum negyedévenként ülésezik a fent említett szereplők jelenlétével, és értékeli a tevékenységet, felhívják a figyelmet a konkrét problémákra, feladatokra. Településünk rendelkezik a képviselő-testület által elfogadott Bűnmegelőzési Programmal. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, és az általuk elkövetett bűncselekményekről a gyermekjóléti szolgálat beszámolója tartalmaz részletes adatokat. A városban, a településen működő civil szervezetek összefogása a bűnmegelőzés, a fiatalok védelmébe érdekében példaértékű, melyben nagy részt vállal a helyi Polgárőr Egyesület.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településünkön működő civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködés kiegyensúlyozott. Az önkormányzat pályázati eljárás keretében anyagi támogatást nyújt a szervezeteknek. A gyermekvédelmi, gyermekjóléti munka során együttműködünk a helyi Vöröskereszttel, a Polgárőrséggel, a Polgár Városért Alapítvánnyal, a Polgár és Térsége Egészségügyéért Alapítvánnyal. Kialakult hagyomány a közös adománygyűjtés és osztás, a különböző jótékony rendezvényeken való közreműködés. A szervezetek célul tűzték ki a fiatalok korosztály érdekében nyújtott prevenciós tevékenységet.

Az önkormányzat és intézményei nagy figyelmet fordít a gyermekekre. Az Ady Endre Művelődési Központ és könyvtár tematikusan szervez családi napokat, jellemzően az ünnepek körül. Ilyen a farsang, a húsvét, a gyermeknap, anyák napi készülődés. Hatalmas sikere van a már hagyománnyá vált Tökfaragó versenynek és töklámpás felvonulásnak. A Mobilitás hét keretében is több gyermekprogram megrendezésére került sor. Városi szintű Mikulás napi rendezvény is több éve kerül megrendezésre.

Kérem a Képviselő-testületet a beszámolót megtárgyalni, javaslataikkal ellátni és elfogadni szíveskedjenek.

Polgár, 2024. május 23.

Tisztelettel:

Tóth József
polgármester

Határozati javaslat
...../2024. (V. 30.) határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a „Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi átfogó értékeléséről” elnevezésű előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Képviselő-testület a 2023. évi gyermekvédelmi munka értékeléséről szóló beszámolót elfogadja.
2. Felhívja a jegyzőt, hogy a beszámolót a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal részére az előírt tájékoztatási kötelezettségre hivatkozással küldje meg.

Felelős: dr. Sivák Anita jegyző
Határidő: 2024. június 5.